

BÖLÜM 2

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN LİSANS PROGRAM YETERLİLİKLERİNİ KAZANMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Serap Nur DUMAN¹

GİRİŞ

1998 yılında Sorbonne Bildirgesi ile Avrupa'da ortak bir yükseköğretim alanı yaratma fikri Bologna sürecini başlatan temel noktalardan biri olmuştur. Daha sonra 1999 yılında Bologna'da düzenlenen konferansta yirmi dokuz Avrupa ülkesinin yükseköğretimden sorumlu bakanının onayıyla Bologna süreci resmi olarak başlamıştır. Bologna bildirgesi ile birlikte anlaşılır ve karşılaştırılabilir yükseköğretim dereceleri ve diplomaları oluşturmak, Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) kullanmak, yükseköğretimde öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliği sağlamak gibi temel hedefler belirlenmiştir (European Higher Education (EHEA), 2019; YÖK, 2019a). Bu hedeflere ek olarak 2001 yılında Prag'da gerçekleşen konferansta kabul edilen Prag Bildirgesi ile yeni hedefler belirlenmiş ve haya tboyu öğrenme, aktif olarak öğrenci katılımı, Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın cazibesini ve rekabet edilebilirliğini artırmak hedeflenmiştir. Belirlenen yeni hedeflerin yanında konferansa katılan bakanların onayı ile ulusal yeterlikler çerçevesi oluşturulması kararlaştırılmıştır (European Higher Education (EHEA), 2018). Ülkemizin 2001 yılında dahil olduğu Bologna Süreci hedeflerine yönelik olarak ulusal yeterlikler çerçevesi oluşturmak amacıyla çalışmalara yükseköğretim sistemimizde de başlanmıştır. Bu çalışmalar Yükseköğretim Yeterlilikler Komisyonu ve Çalışma Grubu tarafından hazırlanan bir çalışma takvimi çerçevesinde sürdürülmüştür. Nisan 2006'da başlayan çalışmaların 2010 yılında tamamlanması planlanmıştır (YÖK, 2019b).

Hazırlanan Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYYÇ) 'nde ifade edilen yükseköğretim alanında yeterlilik, yükseköğretim derecesini başarı ile tamamlamış bireylerin bildiklerini, yapabileceklerini ve yetkinliklerini belirlemek için kullanılan bir terimdir. Bu kapsamda tamamlanan Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi'nde yeterlilikler ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeylerinde tanımlanmıştır. Bunun yanında sanat, beşeri bilimler, hukuk, doğa

¹ Arş. Gör. Dr., Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, serapnurcanoglu@gmail.com,

tamamlayan öğrencilerin yeterlilikleri kazanım düzeylerinin değerlendirilerek ihtiyaç duyulduğunda yeterliliklerin değerlendirilmesi, yenilenmesi ve yeni yeterliliklerle güçlendirilmesi amaçlanmalıdır. Bu sayede Bologna süreci kapsamında amaçlanan yükseköğretim yeterliliklerin başarıyla tamamlanması sağlanabilecektir.

KAYNAKLAR

- Creswell, J. W. (2017). Eğitim araştırmaları nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi (H. Ekşi, Çev. Ed.). İstanbul: EDAM.
- Çelik, Z. (2012). Bologna Süreci'nin Avrupa yükseköğretim sistemi üzerine etkileri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(2), 100–105.
- Çetinsaya, G. (2014). Büyüme, kalite, uluslararasılaşma: Türkiye yükseköğretimi için bir yol haritası. Ankara: YÖK.
- Çınkır, Ş. & Yıldız, S. (2018). Bir Bologna değerlendirme çalışması: Eğitim yönetimi lisansüstü program yeterliliklerine ilişkin kazanımların incelenmesi. *Yükseköğretim Dergisi*, 8(1), 55–67.
- European Higher Education (EHEA). (2018, Mayıs 24). Prague Commonique. Retrieved from <http://www.ehea.info/cid100256/ministerial-conference-prague-2001.html>
- European Higher Education Area (EHEA). (2019, Aralık 10). Ministerial Conference Bologna 1999. Retrieved from <http://www.ehea.info/cid100210/ministerial-conference-bologna-1999.html>
- Ökmen, B., Şahin, Ş., Kılıç, A., & Adıgüzel, A. (2019). A needs analysis on the competences that students should have for curriculum and instruction graduate programs: A Delphi study. *Yükseköğretim Dergisi*, 9(2), 149–158.
- Sönmez, V. & Alacınar, F. G. (2013). Örneklandırılmış bilimsel araştırma yöntemleri. (2. Baskı). Ankara: Anı.
- TYYÇ (2011). Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi. 16 Mart 2020 tarihinde <http://www.tyyc.yok.gov.tr/?pid=10> adresinden elde edildi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (9.Baskı). Ankara: Seçkin.
- Yıldız, K., & Yıldız, S. (2018). Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikleri Çerçevesinde Pedagojik Formasyon Eğitimi Öğrencilerinin Yeterlilikleri. *Social Sciences Research Journal*, 7(2), 296-314.
- YÖK (2010). Yükseköğretimde Yeniden Yapılanma: 66 Soruda Bologna Süreci Uygulamaları. https://uluslararası.yok.gov.tr/Documents/yay%C4%B1nlar/yuksekogretimde_yeniden_yapilanma_66_soruda_bologna_2010.pdf sayfasından erişilmiştir.
- YÖK (2019a, Kasım 3). Bologna süreci nedir? <http://www.yok.gov.tr/web/uluslararası-iliskiler/bologna-sureci-nedir> sayfasından erişilmiştir.
- YÖK (2019b, Aralık 18). Türkiye yükseköğretim yeterlilikler çerçevesi. <http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=31> sayfasından erişilmiştir.